

דף לו.

עין משפט א.

ח"מ סימן קמט סעיף טז

טו. טען הישראל שבא מחמת הגוי, בפני לקחה הגוי שמכרה לו זה הישראל המערער, הרי זה נאמן ^ט בשבועה, מתוך שיכול לומר אני לקחתי ממך והרי אכלתי שני חזקה ^ז.

עין משפט ב.

ח"מ סימן קמא סעיף יג

יג. זרע חוץ לשדה מגודרת ונהנה בכל מקום שאינו שמור אע"פ שאכלו שנה אחר שנה לא הוי חזקה ^פ.

עין משפט ג.

ח"מ סימן קמא סעיף יא

יא. אכלה ערלה ושביעית וכלאים אע"פ שנהנה בעבירה הוי חזקה ^ז.
 * ויש חולקים אלא א"כ אכל הזמורות או כיוצא שאין בהם איסור שביעית וערלה, אבל בזמורות כלאים איכא איסור.

ט. שם ברמב"ם פי"ד מטוען הלכה ו'. כמימרא דרבא ב"ב ל"ו ע"א. ואע"פ שהחזיק בה נשבע. וה"ה אם הישראל יטען הראני שטר המכירה והיה מקויים או הכרתי החתימות. סמ"ע ס"ק כ"ה.

ז. ונאמן אפי' ידוע לנו שבאה לידו מגוי, ועיין בסי' ק"ג סעיף ג'. ובסמ"ע שם ס"ק ד'. כ"כ כאן הסמ"ע בס"ק כ"ו. ובנתיבות בחידושים ס"ק כ"ד כתב לעיין במש"כ בסימן רל"ו, ובביאורים שם ס"ק ה' דהעיקר כהרשב"א בגיטין דס"ל דלא מהני חזקה בלוקח מגולן שידוע שקנאה מגולן וא"כ ה"ה אם ידוע לנו שקנאה מגוי אינו נאמן ע"ש.

פ. רמב"ם שם הלכה ט"ו מבתרא ל"ו שדרכן לזרוע שם כדי שיבואו החיות לאכול משם ולא יכנסו לתוך השדה המוקפת, ויכול זה המערער לומר לו שע"י זריעתו נשמר השדה ממה שבתוך הגדר ולכן לא מחה בו. סמ"ע ס"ק כ"א.

צ. דעת הרמב"ם בפ"ב מטוען הלכה י"ב ע"פ גירסת הגאונים בגמ' בתרא ל"ו ע"א, ודעת החולקת היא הראב"ד. ולפי הראב"ד דבאכלה זמורות הוי חזקה קשה הרי זמורות בכלאים גם הם אסורות, וכתב הסמ"ע דמשכחת לה שזרעה כלאים בין הגפנים והוסיפו הפירות ולא הוסיפו הזמורות דבכה"ג גם זמורות דכלאים מותרים ובזמורות כאלו הוי חזקה. וכ"כ התוס' בבתרא ל"ו ובאר הגולה. סמ"ע ס"ק י"ט. ועיין בנתיבות ס"ק ט"ז בחידושים. ובאכלה בשביעית, היינו בעבר וזרעה בשביעית דגידוליה אסורים. סמ"ע ס"ק י"ח.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ד.ה. חו"מ סימן קמא פעיף י

י. אכלה שחת דהיינו תבואה שלא הביאה שלישי לא הוי חזקה ק, אם לא שדרכן של בני המקום לזרוע לשחת להאכילה לבהמות מפני שדמיו יקרים, הרי זו חזקה.

* וכן אם באה לידו השדה בעודה שחת, אע"פ שלא יאכלנה בשלישית אלא שחת ר, משהגיע מיום ליום הוי חזקה.

עין משפט ו. חו"מ סימן קמא פעיף ה

ה. הרש אותה שנה אחר שנה אפי' כמה שנים הואיל ולא נהנה בה אינה חזקה ש. וה"ה פתח בה שבילי מים הואיל ולא אכל פירות אינה חזקה.

עין משפט ז. חו"מ סימן קמא פעיף ו

ו. זרעה ולא הרויח בה כלום אלא זרע כור ואסף כור, לא הוי חזקה שהרי לא נהנה ת.

* אבל אם הוציא עליה הוצאות ממקום אחר א עד שלא הרויח בה אין מבטל החזקה.

עין משפט ט. חו"מ סימן קלה פעיף א

א. אע"פ שהמחזיק בדבר המטלטל נאמן לומר שהוא שלו, על בהמה

ק. מימרא דרב יוסף שם בסוף ל"ו ע"א. ומימרא דרבא שם. שאם דרכן של בני המקום לזרעה שחת.

והיינו שקצרה גבעול שאינו חוזר וגדל. סמ"ע ס"ק ט"ו.

ר. והיינו שאכלה ג' תבואות גמורות ולבסוף ככלות הג' שנים אכל שחת ממנה. סמ"ע ס"ק י"ז.

ש. מסקנת הגמ' בדף ל"ו ע"ב, רמב"ם שם בפ"ב הלכה ט'. וה"ה "שדדה", דהיינו החליקה אחרי החרישה כדרך הכפריים.

ת. שם בגמ' ל"ו ע"א אפיק כורא ועייל כורא.

א. מתשובת הרשב"א והטעם הואיל ואין זה מכח כחישת הארץ, דאל"כ ביטלת בזמן הזה דיני חזקות מאחר שגרם החטא נתרכו המיסים עד שאין הפירות מספיקין. סמ"ע ס"ק י'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וחיה אינו נאמן ^ב דכיון שהיא מהלכת יש לחוש שמא מעצמה נכנסה לרשותו או שהוא לקחה מהדרך והחזיק בה, ע"כ אם יש למערער עדים שהיא שלו נשבע היסת ^ג ונוטל, ואם אין לו עדים נשבע המחזיק היסת ^ד ועומד אצלו.

ב. במקום שדרך למסור בהמה לרועה בשחרית ולקחתה בערבית בענין שאינה הולכת לבדה כלל, דינה כשאר מטלטלין ^ה ונאמן המחזיק בה בהיסת שהיא קנויה לו.

ואם טען שמחזיק בבהמה בגלל שהזיקה לו ^ו כדי דמיה או שבעליה חייב לו כך וכך ישבע בנקיטת חפץ ^ז.

וי"א דאם החזיק בה ג' שנים בכל ענין הוי חזקה ^ח.

ב. בתרא ל"ו ע"א מימרא דריש לקיש הגודרות אין להם חזקה. והמחבר השמיט מש"כ הטור דאם החזיק בבהמה ג' שנים דמהני כרבא שם וכפי רשב"ם שם ד"ה ומשני. כיון שהרמב"ם בפ"י מטוען הלכה ד' ס"ל דרבא אמר דין ג' שנים רק בעבדים ולא בגודרות.

ג. והש"ך כתב דלאו דוקא אלא נוטל ואח"כ נשבע היסת וכן הוא ברמב"ם. ש"ך ס"ק א'.

ד. ודוקא שטוען גזלת ממני כמו בסי' ק"מ סעיף א' שטוענו בברי נשבע המחזיק היסת, אבל בטענת שמא אין המחזיק נשבע גם לא היסת. נתיבות ס"ק ב'.

ה. מגמ' שם ל"ו ע"א בעובדא דהנהו עיזי דאכלו חושלא.

ו. והיינו שבאה לידו בדרך תפיסה ולא בדרך משכון. סמ"ע ס"ק א'.

ז. ואף שיש לו מיגו דלקוח בידי מ"מ נשבע בנקיטת חפץ כמו בשאר משכון. סמ"ע ס"ק ב'. ועוד שכל שאינו טוען שגוף הדבר שלו יש לו לישבע בנקיטת חפץ כמו בסי' ע"ב סעיף י"ז. באר הגולה.

ח. ה"ה בפ"י מטוען הלכה ד' בשם רשב"ם בבתרא ל"ו ע"א ד"ה ומשני. ולא דמי לדברים העשויים להשאיל ולהשכיר דלא מהני חזקת ג' שנים, דשאני התם שעביד איניש דשיילינהו ליותר מג' שנים, או ששכח למי השאילם, משא"כ כאן. ודעת מר"ן דהטעם שמטלטלין לא מהני בהם חזקת ג' שנים משום דלאו בני שטרא הם וא"כ ה"ה הגודרות לא מהני משא"כ עבד דבן שטר הוא. סמ"ע ס"ק ג'. והש"ך בס"ק ג' פסק כהרמ"א דמהני חזקת ג' שנים בבהמה. וחזקת ג' שנים בבהמה היינו באכילת פירות כגון חלבה וגיזתה. ואפי' היתה חזקה שלא בפני בעליה מהני שלא עשה מחאה שלא בפניו, ואם מיחה אפי' שלא בפניו מבטל החזקה כמו בקרקע.

ועיי' בסי' ק"מ סעיף א' - ב' אם צריך שבועה כשיש לו חזקת ג' שנים.

והעיר בסמ"ע ס"ק ג' דכאן המחבר סתם כהרמב"ם דמחלק בין בהמה לעבד ובסי' ע"ב סעיף כ"א משמע דס"ל דבשניהם מועיל חזקת ג' שנים, וי"ל שמר"ן לא חש לדקדק בסי' ע"ב שאין זה מקומו אבל כאן שזה מקומו דקדק לחלק כהרמב"ם דרק בעבד מהני חזקת ג' שנים. והש"ך כתב דמוכח מש"ס ופוסקים דגם בבהמה מהני חזקת ג' שנים והכי נקטינן.

הו"מ סימן עב סעיף כא

כא לט. המחזיק במשכון שיכול לטעון עד כדי דמיו, זהו דוקא בדבר שאינו יכול לילך מעצמו והוא עומד תחת בעלים^ט, כגון מטלטלין או עבד קטן שאינו הולך ברגליו. ובהמה המשתמרת ביד הרועה, כיון שהוא שמור ביד בעליו וזה מוחזק בו נאמן לטעון עליו עד כדי דמיו. אבל עבדים גדולים ובהמה שאינה מסורה לרועה אלא בעצמה הולכת ורועה אינו נאמן לומר לקוח הוא בידי, או משכון הוא בידי, אלא כשיביא עדים שהם שלו, יחזיר לו העבד והבהמה וישבע היסת שלא מכר ולא משכן לו, לפי שאין תפיסתן תפיסה, שמעצמן הולכים אנה ואנה, וברשות בעלים הם.

ואם החזיק בהם ג' שנים^י ויש לו עדים בכך הרי זה נאמן, וישבע היסת^כ שלקחן ממנו או שמסרם לו בחובו.

הו"מ סימן קלה סעיף ב. עין משפט י.כ.

ב ג. עבד כנעני גדול דינו כבהמה, ואין לו חזקה^ל עד שיהיה אצלו ג' שנים מאחר שהוא מהלך.

* וצריך המחזיק להביא ראיה שהחזיק בו ג' שנים כדרך עבד לרבו.

ב ד. אם העבד קטן^מ שאינו מהלך על רגליו דינו כשאר מטלטלין, ויש

ט. טור ממשנה בתרא ל"ח ע"א ומגמ' ל"ו ע"א כדמפרש רבא שם.

י. כתב הסמ"ע בס"ק ע' דוקא עבד, אבל בהמה לדעת הרמב"ם והמחבר בס"י קל"ה אין מועיל בה חזקת ג' שנים, לא כן לדעת רש"י והטור מהני חזקת ג' שנים גם בבהמה, וכאן צ"ל דקאי רק על העבד גדול. אבל הש"ך בס"ק ק"ג כתב להוכיח שגם דעת הרמב"ם והמחבר מהני חזקת ג' שנים גם בבהמה.

ובעבדים אין שבועה דאורייתא ולא שבועת המשנה בנקיטת חפץ, דלא תיקנו בזה דין נשבע על המשכון, נתיבות ס"ק ע"ב.

כ. אבל אם טוען משכון הוא בידי במשך ג' שנים, צריך לישבע בנקיטת חפץ כ"כ הב"ח. ש"ך ס"ק ק"ז.

ל. ממשנה שם וכרבא בגמ' ל"ו ע"א.

מ. והקשה בקצות החושן ס"ק ב' כיון דעבדים בני שטרא יאמר לו תראה שטרך, ותירץ כשיש ראיה גדולה שמשמש אותו לא אומרים אחוי שטרך, רק כשאין ראיה ברורה כל כך בזה אמרו שאומר לו אחוי שטרך ע"ש.

לו חזקה מיד, אפי' אם יש לו אם^ב שרגילה לצאת ולבא בבית המחזיק.

עין משפט ל. חו"מ סימן עב פעיף יז.יה

ז לא. לא אבד המשכון, אך חלוקים בסכום ההלוואה שהלוה אומר שהלוהו ב' דינרים, והמלוה אומר ד' דינרים, אם הוא בענין שהיה המלוה יכול להחזיק במשכון ולטעון לקוח הוא בידי או להד"ם או החזרתו לך, נאמן המלוה^ה עליו עד כדי דמיו, בשבועת^ו נקיטת חפץ^ז.

ז לב. אפי' מת הלוה תחילה ואח"כ מת המלוה נפרעים יתומיו ממה שתחת ידם, לפיכך^ז אם המשכון שוה ד' דינרים כטענת אביהם שזה היה סכום ההלוואה, נשבע היתום שלא פקד אותו אביו^ז ונוטל המשכון.

ז לג. אם המשכון שוה רק דינר אחד הרי המלוה נוטל דינר מדמי המשכון ופורע הלוה עוד דינר שמודה בו, ונשבע על השנים

ג. ולא אמרינן שאמו הוליכתו לשם ושכחה אותו, שזה לא שכיח שאמא תשכח בנה. סמ"ע ס"ק ה'.

ה. רמב"ם פ' י"א מהלכות מלוה ולוה מעובדא דמצינא קט"ז ע"א. ומירושלמי בפ' הדיינים. בתרא ל"ו ע"א לגבי טעות לקוח הוא בידי, ולגבי להד"ם שם בדף מ"ה ע"א.

ו. כתב הב"ח אף למש"כ הרא"ש דאמרינן מיגו לאפטורי משבועה גבי שותפין בסי' צ"ג, מ"מ כאן חייב בשבועה כיון שלא טוען על גוף המשכון כמש"כ בב"ק קי"ד ע"ב, ש"ך ס"ק ס"ט. והוה ליה כנוטל וצריך לישבע.

וזחייב המלוה בשבועת נקיטת חפץ גם אם הלוה טוען בשמא כ"כ הש"ך, אבל לדעת התומים אם הלוה טוען בשמא א"צ שבועה.

ז. רמב"ם בשם הגאונים, וכתב ה"ה כיון שאינו טוען בגוף המשכון שיהיה שלו, ומה שלא נשבע היסת במיגו שהיה טוען לקוח בידי ולא היה נשבע רק היסת משום דמיגו לאפטורי משבועה לא אמרינן לדעת הרמב"ם.

והטור כתב דדוקא בתפס המלוה חפץ נשבע בנקיטת חפץ, אבל תפס מעות נשבע היסת ונפטר והביאו הרמ"א. ואפי' בידו מעות צרורין או תפס בע"כ שאסור להשתמש בהם, אפי"ה מהני תפיסה, נתיבות ס"ק מ"ו.

ז. היינו כיון שקימ"ל שיכול לטעון עד כנגד המשכון.

ק. ולא אומרים אין אדם מוריש ממון שיש עליו שבועה לבניו, הואיל והן מוחזקין. ומ"מ צריכים לישבע שלא פקדנו אבא, כ"כ הב"י שכך נראה לו כדין שבועת היורשים, והרי גם אביהם אילו היה חי היה צריך לישבע בנקיטת חפץ. סמ"ע וש"ך.

האחרים שכפר בהם ר.

ואם הלוח כפר בכל, ואמר אין זה משכון על ההלואה אלא פיקדון בידך, הרי המלוה נפרע מדמי המשכון, ואם אינו שוה כדי חובו נוטל ממנו מה ששוה ש ועל השאר נשבע הלוח היסת ונפטר.

לד. גם אם המשכון הוא מהדברים שעושין בהם אוכל נפש, או בגד אלמנה, לא אומרים כיון שמחוייב המלוה להחזירם אין לו מיגו, אלא כיון שאין עדים והיה יכול לכפור יכול לטעון עליו עד כדי דמיו ה.

לה. כל מי שיכול לטעון על מה שתחת ידו שזה שלו אין לו זכות בו רק משעת העמדה בדין ואילך א ולא משעת תפיסה, וע"כ אם נתייקר החפץ שבידו קודם ההעמדה בדין ברשות מרא קמא נתייקר.

לו. אם אינו יכול לטעון המלוה המשכון לקוח בידי, או החזרתיו לך או לא היו דברים מעולם, נשבע הלוח ב שלא הלוחו אלא ב' דינרים ופורע לו, ונוטל משכונו ג.

דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר ויש עדים שראוהו עתה בידו, אינו יכול לטעון עליהם לקוח ד הוא בידי ה או החזרתים לך.

ר. שבועת מודה במקצת.

ש. והיינו בשבועת נקיטת חפץ ש"ך ס"ק ע"ד. כיון שאין הלוח מודה לו.

ת. טור. ממציעא קט"ז ע"א.

א. דין זה מהריב"ש סי' שצ"ו. ומשעת העמדה בדין לאו דוקא אלא משעת השומא עומד ברשותו לענין יוקרא וזולא, נתיבות ס"ק נ"ה.

ב. שבועת מודה במקצת בנקיטת חפץ.

ג. הש"ך כתב דמקודם נוטל משכונו ואח"כ נשבע.

ד. מהא דשלח רב הונא בר אבין דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר במציעא קט"ז ע"א. וה"ה דברים שאין עשויים להשאיל ולהשכיר אם יש עדים שהשאלם ללוח חייב שבועת היסת דאולי מכרם לו אחרי זה. אבל אם המלוה טוען שבשעת מסירה היה רק בתורת משכון והעדים מעידים שבא אליו בתורת שאלה, בזה הלוח פטור גם מהיסת, שהרי המלוה הוכחש בעדים. נתיבות נ"ח ודלא כהש"ך.

ה. וגם יורשי הלוח מוציאים מיד המוחזק חפץ שהיה שייך לאביהם, והיה עשוי להשאיל ולהשכיר אפי' בטענת שמא, ש"ך. ועיי' עוד ברמ"א בסוף סעיף י"ח וכתבו המחבר בסעיף כ"א.

ח"מ סימן עב סעיף כא
עיין לעיל עין משפט ט

ח"מ סימן עב סעיף כא
עיין לעיל עין משפט ט

עין משפט מ.

ח"מ סימן קלה סעיף א
עיין לעיל עין משפט ט

דף לו:

ח"מ סימן קמא סעיף ה
עיין לעיל דף לו. עין משפט ו

עין משפט א

ח"מ סימן קמא סעיף ט

ט. ניר לא הוי חזקה ואפי' אותם ימים שנר בהם אינם עולים לו לחשבון שלש השנים של חזקה, שאין מונין אלא משעת זריעה ואילך^ו. ויש חולקין וס"ל דמשעת כניסה לשדה הואיל ולבסוף אכל פירות.

ח"מ סימן קמא סעיף א

עין משפט ב.

א. שלוש שנים שאמרו אפי' חסר יום אחד לא הוי חזקה^ז ומסלקין אותו ממנה.

במה דברים אמורים בקרקעות ובתים שהם עושים פירות תמיד, וכן הבורות, השיחין, החנויות, ובתי הבדים^ח והדומה, והגינות והפרדסים, ושדות בית השלחין שצריך להשקותן ביד תמיד, וכן העבדים המהלכין

ו. שם הטור מהרמב"ן והחולקים הרא"ש. והחולקים חולקים גם בבנה בית שבסעיף ח'.
ז. ממשנה בתרא כ"ח ע"א ובגמ' כ"ט ע"ב, והרמב"ם בפ"ב מטוען הלכה א'.
ח. בתי הבדים מיקרי עושים פירות תדיר מכיון שיש בני אדם שמצניעים כל השנה ודורכים מעט מעט. סמ"ע ס"ק א'.
והפרדסים הם דומיא דגינה שאין צומחים בו אלא מיני זרעים. סמ"ע ס"ק ג'.

ט. אבל שדה הבעל^ו שהיא שותה מי גשמים בלבד, ושדה אילן אינה מיום ליום, אלא כיון שאכל שלושה תבואות ממין אחד הרי אלו כשלוש שנים. כיצד היתה שדה תמרים וגדר ג' גדרות, או כרם ענבים ובצר ממנה ג' בצירות, הרי אלו כשלוש שנים והחזיק ואפי' היו האילנות רצופים ובתוך ד' אמות הם נטועים^ב זה לזה שסופן לייבש, הוי חזקה בג' בצירות.

* וי"א ל דגם בשדה אילן ובשדה בעל בעינן חזקה של ג' שנים וכן נראה להורות.

עין משפט ג. חו"מ סימן קמא סעיף טו

טו. אם האילן משיר פירותיו קודם שילקטם אע"פ שעמדו על האילן עד שגדלו כל צורכם אינה חזקה^מ.

* דלא הוי חזקה אלא שילקטן בידיו.

עין משפט ד. חו"מ סימן קמא סעיף יז

יז. היו שלושים אילנות בשדה ואכל בשנה הראשונה פירות מעשר אילנות מפוזרים, ובשנה השניה מעשר אילנות אחרות, וכן בשלישית אם משאר האילנות שלא אכל בזו העם לא הוי חזקה^נ, אבל

ט. לאפוקי קטנים שאינם מהלכים שחזקתן מיד. וגם לא נקט בהמה שגם אחרי ג' שנים אין להם חזקה דגודרות אין להם חזקה. סמ"ע ס"ק ד'.

י. כשמואל בדף ל"ו ע"ב אליבא דחכמים.

כ. כ"כ המחבר בסעיף י"ח ולשון הרמב"ם "ולא היה ביניהם הרחק כראוי".

ל. טור בשם הרא"ש פ"ג סי' כ"ו ורבינו יונה שם.

מ. מבתרא ל"ו ע"ב דאיכא בינייהו דקל נערה וכפירוש רשב"ם ד"ה דקל בשם ר"ח. וכשמואל, וכן פירש הרא"ש.

נ. רמב"ם פ"ב מטוען הלכה ב', והוא מאמר אביי בדף ל"ו ע"ב מדרבי ישמעאל נשמע. והוא שעשו כולם פירות. ובלא עשו השאר ודאי הוי חזקה בכל השדה.

והשו"ע שכתב דבכה"ג לא הוי חזקה אלא כמה שאכל ופירש הסמ"ע דהיינו בפירות שאכלן ג' שנים מאותם עשרה אילנות, והש"ך פירש דאם לא הוי חזקה חייב להחזיר גם הפירות, ופירש דלא הוי חזקה למה שלא אכל, אבל למה שאכל העשרה ג' שנים החזיק בהם ובקרקע שלהם. ש"ך ס"ק י"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אם הניח פירותיהם על האילנות, הואיל ואכל אילן מכאן ואילן מכאן החזיק בכל השדה אע"פ שלא אסף ^ב כל פירותיהם.

* ודוקא שנטועין עשרה אילנות לבית סאה, אבל יותר מבית סאה קרקע לעשרה, ואכלן מפוזר ^ע לא החזיק בקרקע רק מה שצריך לאילנות שאכל.

* וי"א דה"ה אם היו רצופין האילנות יותר ^ב מעשרה לבית סאה. לא הוי חזקה אלא לקרקע שלהם, ויש חולקים דבכה"ג הוי חזקה לכל השדה, אלא א"כ היו תוך ד' אמות שאין אחד רחוק מחבירו ^ז ד' אמות.

-
- ס.** והרבה פוסקים ס"ל דבכל ענין אין לו חזקה א"כ לא הוציאו כלל פירות כגון בנות שוח. ש"ך ס"ק ג'.
 - ע.** היינו כולן מפוזרים, כלומר שהם רחוקים זה מזה שהם נטועים יותר מבית סאה לעשרה. ש"ך ס"ק י"ד.
 - פ.** פירוש ובלא אכל כולן בכל שנה אלא עשרה. סמ"ע ס"ק כ"ח. ועיין בביאורים ס"ק ז' דמש"כ הרמ"א וה"ה לאו דוקא, דבמפוזרין קנה עכ"פ קרקע כדי אורה וסלו, וברצופין דלמיעקר עומדים לא קנה כלל קרקע. נתיבות ס"ק כ"ד בחידושים.
 - צ.** כך פירש הסמ"ע בס"ק כ"ט דאז הוי כעקורין, דאם היה אוכל כולן הוי חזקה עכשיו שלא אכל אלא עשרה בכל שנה לא הוי חזקה כלל כיון דלאו בני קיימא הן שעומדים לעקירה. שם בסמ"ע.